

Nämndplan 2024-2025

Kommunstyrelsen
2024

Beslutad av kommunstyrelsen 2023-10-25

Innehållsförteckning

1 Kommunfullmäktiges övergripande styrning	3
1.1 Marks kommuns vision	3
1.2 Strategiska områden och kommundemensamma mål	3
1.3 Värdegrund	4
1.4 Utgångspunkt	4
1.5 Förutsättningar	4
1.6 Effektiva processer och verksamheter	4
1.7 Uppdrag från kommunfullmäktige	5
1.8 Budget 2024-2027	6
2 Nämndens övergripande styrning	10
2.1 Medborgarnas/brukarnas delaktighet	10
2.2 Agenda 2030	10
2.3 Samverkan med andra	10
2.4 Uppdrag från ks och ksau	11
3 Nämndens grunduppdrag	13
3.1 Följetal kopplade till grunduppdraget	13
4 Nämndens mål	14
4.1 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential	14
4.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska det vara lätt att starta, driva och utveckla företag för att skapa arbetstillfällen	14
4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning	14
5 Ekonomi	16
5.1 Driftbudget	16
5.2 Budget för investeringar och exploateringsfastigheter	17
6 Nämndens internkontroll	18
6.1 Riskanalys	18
6.2 Uppföljning av internkontrollen	18
6.3 Internkontrollplan	18
7 Personal	21
7.1 Arbetsmiljöarbete	21
8 Följetal	22
8.1 Kommunstyrelsens följetal	22
8.2 Personalföljetal	22
9 Nämndens lokalbehovsplan	23
9.1 Nuläge	23
9.2 Behov	23
10 Nämndens kompetensförsörjningsplan, behov och åtgärder	24
11 Nämndens digitaliseringsplan	25
11.1 Nuläge	25
11.2 Önskat läge på medellång sikt (4-5 år)	25
11.3 Plan för 2024 och 2025	25

Bilagor

Bilaga 1: Digitalisering Marks kommun

Bilaga 2: Riskanalys inför 2024

1 Kommunfullmäktiges övergripande styrning

1.1 Marks kommuns vision

En nära kommun med människan i fokus. Nära till natur, vår omvärld, varandra och framtiden.

Vi är jordnära

Vi lever nära, och tillsammans med, naturen. Därför värnar och värdesätter vi miljön högt. Vi tar tillvara naturens krafter i allt från ren energi till lokalodlade råvaror att lägga på markbons tallrik. Vi rör oss aktivt i naturen som en självklar del av livet och tar därmed hand om oss själva och våra vackra omgivningar. Genom att vårda vår planet, vår mark, och oss själva kan vi leva i harmoni – nu och i framtiden.

Vi är familjenära

Mark är en plats där det inte spelar någon roll vad du drömmer om, hur gammal du är, varifrån du kommer eller vad du har för förmågor. Här somnar alla barn fridfullt på kvällen, för de vet att de är omgivna av nära och kära och att de är trygga i sitt hem. De är mätta och trötta efter en meningsfull dag. Vi lär dem om alla människors lika värde och att vi är starkast tillsammans. När livet bjuder på utmaningar och motgångar så finns både familj och ett fungerande och närvarande samhälle bakom ryggen och tar emot med lugn och värme.

Vi är visionära

Det finns lika många drömmar som det finns människor. Därför ska du kunna skraddarsy ditt liv i Mark efter just dina drömmar och visioner. Vi har plats för din livsstil, ditt arbetsliv och din passion. Vi hör dig, ser dig och tror på dig.

Mark är känt för att sätta visioner till verklighet. Vi har en imponerande tradition av hantverk, föreningsliv och innovation. Med en inbiten vana att vara nytänkande, nyskapande och drivna fortsätter vi att ta oss an våra framtidsdrömmar. Vi slutar aldrig att lockas av mer kunskap, erfarenheter och möjligheter. Och att få människor att växa. Vi värdesätter utbildning högt, men människan och drömmen ännu högre. Varje människa ska kunna förverkliga sig själv – oavsett om du vill odla Sveriges finaste potatis eller siktar mot ett OS-guld.

Vi är nära

Att vi blivit tilldelade just denna vackra plats på jorden ger oss många fördelar. Närheten till havet, städer, högskolor och flygplats bara för att nämna några. Men också närheten till varandra. Varje liten by i vår kommun har sin identitet, men vi ser ändå på varandra som värdefulla enheter av en gemensam helhet. Vi finns här för varandra och tar oss an framtiden tillsammans.

Andra har dessutom nära till oss. Den som besöker oss imponeras inte bara av internationella företag med inspirerande handel, utan också av skogens lugn och stilla sjöar. Öppna landskap och böljande dalar. Och det är något vi värnar om.

Vi är Mark

Utan markborna hade Mark bara varit en bit mark. Visserligen en väldigt vacker bit mark med sina djupa skogar, glittrande sjöar och slingrande grusvägar. Men det är markborna som gör Mark till den fina plats det är. Människorna här, som med sina olika drömmar, tankar och förmågor, gör Mark vackert på riktigt. Tillsammans tar vi oss an framtiden och vågar tänka nytt. Det är vi som bor och verkar här som med engagemang, omtanke och utveckling gör Mark. Och vi gör det tillsammans. Vi är Mark.

1.2 Strategiska områden och kommungemensamma mål

Strategiska områden

I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential

I Mark ska de som behöver få bra stöd och en god vård och omsorg för att ha ett gott liv

I Mark ska det vara lätt att starta, driva och utveckla företag för att skapa arbetstillfällen

I Mark ska vi vara en kreativ kommun för att alla ska trivas med att bo och leva

Kommungemensamma mål

Bästa barnkommun

Bästa företagskommun

1.3 Värdegrund

Kommunens värdegrund beskriver hur vi som medarbetare i Marks kommun ska jobba tillsammans. Alla medarbetare är medskapare till värdegrunden, som bygger på en gemensam bas.

Syftet med värdegrunden är att skapa en mer öppen och tillitsfull organisation. Enligt vår värdegrund skapar vi vår tillsammanskultur genom att vara engagerade, omtänksamma och utvecklande. Den är ett komplement till de lagar och politiska beslut som styr vad vi ska göra, och ska vägleda oss i hur vi gör – fokus ligger alltså inte på vad vi ska tycka, utan på hur vi betar oss mot varandra.

1.4 Utgångspunkt

Hållbar utveckling är utgångspunkten i vår verksamhetsplanering, vår vision och våra mål. Hållbar utveckling ska genomsyra allt arbete vi gör. Hållbar utveckling utgörs av:

- Miljömässig hållbarhet
- Social hållbarhet
- Ekonomisk hållbarhet

1.5 Förutsättningar

Förutsättningar för att jobba mot de strategiska områdena och kommungemensamma målen är:

- God ekonomisk hushållning
- Hållbar personal- och kompetensförsörjning

1.6 Effektiva processer och verksamheter

Alla kommunens verksamheter ska präglas av ett tydligt kommuninvånarperspektiv med god tillgänglighet och stark känsla för service. Var och en som söker kontakt med kommunen ska få en snabb återkoppling. Arbetsprocesser ska vara väl anpassade till uppgiften och med tillgängliga resurser ge största möjliga nytta för kommuninvånarna. Kvaliteten ska fortlöpande utvärderas, säkras och förbättras.

1.7 Uppdrag från kommunfullmäktige

Här finns aktuella uppdrag som nämnden har fått av kommunfullmäktige. Dessa följs upp och rapporteras till kommunfullmäktige i delårs- och årsrapport.

Uppdrag	Startdatum	Status	Kommentar
Se över de avtal som för närvarande finns med olika föreningar i kommunen för att säkerställa att förutsättningarna för avtalen är relevanta och att alla parter har möjlighet att uppfylla sin del av avtalet	2020-02-27	 Pågående	Under 2021 har samtliga avtal tagits fram. En plan för översynen av avtalen ska tas fram och arbetet beräknas vara klart under 2023. sammanställning och återrapportering till KS beräknas genomföras i februari 2024
Utvärdera riktlinjerna för utvecklingspeng för byalagen i Marks kommun	2020-02-27	 Pågående	Förväntas klart under q4 2023
Utreda var byggnation och drift av P-huset Kinna bäst kan genomföras inom kommunkoncernen.	2021-11-18	 Avslutad	P-hus-lösningen som tagits fram är på grund av ändrade behov inte aktuellt i den utformningen i nuläget.
Utreda framtida finansiering av VA-verksamheten.	2021-11-18	 Pågående	Arbetet påbörjat med dialog med VA om kollektivets ekonomi. VA kommer att ta fram en 10-årig budget att infoga i teknik- och servicenämndens budgetunderlaget 2024, där utvecklingen av taxan ska kunna följas. Första information gavs i samband med 2023 års budgetberedning och i augusti färdigställs ett ärende med en fördjupad analys.
Framställ nya detaljplaner, speciellt i de kommundelar som visar på ett minskande antal invånare.	2021-11-18	 Pågående	Första planen framställdes till KSAU augusti 2023
Utreda behov av ytterligare insatser för skyddsbehövande kvinnor.	2021-11-18	 Pågående	återrapportering skedde till KSAU i maj 2023 men ärendet återremitterades för ytterligare handläggning. Ärendet beräknas klart hösten 2023
Identifiera och hantera säkerhetsrisker inom kommunens IT-system.	2021-11-18	 Pågående	Uppdatering av brandväggsregler samt utbyte av äldre teknisk utrustning och införande och uppdatering av fil- och virussydd har gjorts. Uppdatering av verksamhets- samt operativsystem i datorer sker kontinuerligt. Upphandling av ytterligare säkerhetsprodukter, system och tjänster inom främst nätverksområdet pågår.
Kommunstyrelsen får i uppdrag att förbereda för och genomföra ett införande av e-förslag	2022-10-27	 Pågående	Arbetet fortskrider men inte i önskad takt. Orsaken är bristande resurs då lagstadgade arbetsuppgifter prioriteras före detta arbete. Prognosen är införande tidigast våren 2024.
Kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram riktlinjer för e-förslag som ska beslutas av kommunstyrelsen.	2022-10-27	 Pågående	Arbetet fortskrider men inte i önskad takt. Orsaken är bristande resurs då lagstadgade arbetsuppgifter prioriteras före detta arbete. Prognosen är att riktlinjerna förs fram till kommunstyrelsen för beslut hösten/vintern 2023.
Kommundirektören får i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen med en fördjupad analys av vatten- och avloppstaxa samt avgiften för kommunal laddinfrastruktur.	2023-06-15	 Pågående	Arbetet påbörjat med dialog med VA om kollektivets ekonomi. VA kommer att ta fram en 10-årig budget att infoga i teknik- och servicenämndens budgetunderlaget 2024, där utvecklingen av taxan ska kunna följas. Första information gavs i samband med 2023 års budgetberedning och i augusti färdigställs ett ärende med en fördjupad analys. Ekonomi för vår laddinfrastruktur studeras just nu utifrån utfall 1a halvåret 2023 vilket är grunden för ärende som kommer upp under hösten 2023.

Uppdrag	Startdatum	Status	Kommentar
Kommundirektören får i uppdrag att återkomma med mera information kring säkerhet och praktisk genomförande av e-arkiv.	2022-02-24	 Pågående	Ärendet hanteras av kanslienheten. På grund av resursbrist inom informationshantering har vi inte kommit så långt i arbetet att vi ännu har en bild över hur läget ser ut och vilka resurser som krävs i organisationen. Det är dock ett omfattande resursbehov vi pratar om och det är bekymmersamt utifrån att det även finns resursbrist i styrningen ut till verksamheterna.
Kommunstyrelsen ska utreda hur framtidens civilförsvarsorganisation bör se ut, vilka resurser, både kommunala och civilsamhällets, som ska finnas på plats. IOP, idéburet offentligt partnerskap, kan vara ett arbetssätt för att säkerställa tillgängliga resurser.	2023-06-15	 Ej påbörjat	
Kommunstyrelsen ska förstärka uppdraget som verksamhetsstöd för nämnder och bolagsstyrelser genom att vi tillför pengar till DIGitalisering- och IT-funktionen och ger ett uppdrag att erbjuda lösningar för alla som effektiviserar vår organisation.	2023-06-15	 Ej påbörjat	
Kommunstyrelsen ska förstärka uppdraget som verksamhetsstöd för nämnder och bolagsstyrelser genom att vi tillför pengar till HR för att erbjuda bättre chefsstöd till organisationen.	2023-06-15	 Ej påbörjat	

1.8 Budget 2024-2027

Politiska prioriteringar

Inledning

Under innevarande mandatperiod planerar den politiska ledningen att ta stora steg framåt i vår samhällsutveckling. Det finns en stark framtidstro i Mark och i att fortsätta satsa på en nära kommun med människan i fokus.

Bästa företagskommun

Mark ska fortsätta vara nytänkande, nyskapande och drivna och få människor att växa. Kommunen ska genom sin organisation ge den rätta hjälpen till våra företag i rätt tid och bidra till ökad tillväxt. Tillväxt som kan innebära ökad inflyttning, som tillåter nya infrastruktursatsningar och ökat utbildningsutbud. I Marks kommun ska det vara enkelt att etablera och driva företag.

För ett ännu bättre näringslivsklimat ska kommunen i nära samarbete med näringslivet skapa en positiv utveckling i Mark. En aktiv näringspolitik är en förutsättning för att fler företag etablerar sig och utvecklas och skapar tillväxt i Mark. Vi kommer att ta initiativ till att turism och näringsliv lyfts fram och organiseras på ett sätt som driver utvecklingen i kommunen.

En ökad samverkan mellan offentliga aktörer, näringsliv och akademi som skapar nya innovativa lösningar, stärker konkurrenskraften och bidrar till en hållbar utveckling som skapar fler jobb. Med fler jobb får vi också råd med en välfärd vi kan vara stolta över. Eller fler jobb bidrar till en ökad välfärd.

En god infrastruktur och bra kollektivtrafik är viktigt i arbetsmarknadsregionen för att underlätta pendling till Mark.

Hela Mark ska leva

Kinna ska fortsätta utvecklas som ett administrativt centrum.

För att möta efterfrågan på bostäder i Mark ska fler bostäder byggas i hela kommunen. Fler villatomter ska tas fram och kommunen ska bli mycket mer aktiv när det gäller att planera för nya bostadsområden och verksamhetsområden. Markförvärv på strategiska platser ska genomföras. Jordbruksmark är en ändlig resurs och vår grundinställning är att den behöver värnas.

Kommunens ändamål

Vi ska tillsammans med invånarna i Mark skapa välfärd med resurser som är gemensamt finansierade.

Budget

Vi i Mark tror trots allt att vi har ett läge där vi ska satsa oss ur dessa prövningar. Vi tror att vi både behöver skapa och utveckla innovation i vår organisation. I Mark finns ett starkt civilsamhälle med engagemang och kunskap. Kommunen kan genom ekonomiska bidrag och andra resurser stötta civilsamhället så att vi tillsammans med Markborna löser välfärdsuppdraget.

Uppdrag

Kommunfullmäktiges mål: Mark ska bidra till uppfyllelse av målen i Agenda 2030.

En hållbar välfärd för alla

- Under 2023 förväntas *kommunfullmäktige anta hållbarhetsprogram* där miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet beskrivs. Som kommun påverkar vi genom inköp och upphandling. Marks kommun samarbetar med näringslivet och civilsamhället för att utveckla hållbarhet i hela samhället. *Medborgarinflytande behöver utvecklas*. Under mandatperioden vill vi förbättra medborgardialoger och möjlighet till inflytande i olika kommundelar. *Särskilt fokus* ska ske på utveckling av inflytande och dialog med *ungdomar*.
- Genom *återbruk och återvinning* i kommunala verksamheter bidrar vi till ett mer hållbart samhälle.
- För ökad social hållbarhet ska *stöd öka till organisationer för utsatta grupper i samhället*. Ex våldsutsatta kvinnor och barn, och utsatthet på grund av sexuell läggning.

Hela Mark ska leva

Kommunstyrelsens ansvar för samhällsplanering ska resultera i *nya beställningar av detaljplaner* för verksamheter och bostäder utmed kommunens attraktiva stråknära lägen enligt översiktsplanen. Vi ska *se över prioritering av uppdatering av fördjupade översiktsplaner*, FÖP. Kommunen ska ta fram en plan för

strategiska markförvärv, vidare ska mer mark som är redo att byggas på för både bostäder och verksamhet tas fram,

- *Utveckling av Mark Nordväst fortsätter* med fokus på att möjliggöra att bibehålla och öka attraktiviteten för Lygnernområdet. Vi ska skydda, vi ska tillgängliggöra den vackra naturen, vi ska utveckla området som är riksintresse för friluftslivet och vissa delar av riksintresse för kulturmiljövården. Kungsbacka använder Lygnern som vattentäkt och vi använder den som rekreationsområde. Det är viktigt att de intressen som finns kan harmoniera med varandra

Jobb och företagande

I Mark vill vi bli bästa företagskommun och tillsammans med våra företag ska vi i större utsträckning se att företag som vänder sig till Marks kommun ska direkt bli lotsade till rätt instanser.

- Kommunen ska jobba med *egna brukarundersökningar* för att utveckla vårt bemötande, service och myndighetsutövning mot företag och privatpersoner.
- Det behövs *förbättrad infrastruktur i kommunen*. Arbetet med Länsväg 156 behöver samordnas med Trafikverket och Västra Götalandsregionen. Mark tar initiativ till samarbete med Härryda kommun för att hela sträckningen av Länsväg 156 mot Härryda ska förbättras.
- Kommunens arbete med *strategiska markförvärv* för bostäder och verksamhet ska vara aktivt i hela kommunen. Detaljplanlagda områden för industri-/verksamhet behöver förberedas för etablering. Kommunstyrelsen ska samordna arbetet med att *ta fram fler detaljplaner* i hela kommunen.
- *Kompetensförsörjningen måste tryggas. Bättre kommunikationer, attraktiva boendemiljöer och samarbete med Marks gymnasium om utbildningssamverkan med företagen.*
- *Skapa förutsättningar för växande besöksnäring* i Marks kommun. Kommunen ska ha ett aktivt deltagande i planering och genomförande i samarbete med privata aktörer, såväl företag, markägare som föreningar.

I Budget 2024-2027

Uppdrag	Genomförandeperiod	Ev. extra kostnad utöver budget.
Kommunen ska jobba med en cykelstrategi för att öka antalet cykelresor hela Mark. Målsättningen är ett sammanhängande cykelvägnät för resor till och från jobb och utbildning. Vi ska bygga ihop cykelvägnätet till sammanhängande cykelleder. För att underlätta ett hållbart resande behöver cykelvägnätet förbättras och skyltning göras tydligare. Gång och cykelvägar behöver hänga ihop mellan orter för att medborgaren ska känna att cykel är ett alternativt färdssätt.	2024-2025	0,5 mnkr
Kommunen ska i samarbete med Boråsregionens kommunalförbund arbeta för att få till etablering av fossilfri tankstation.	2024-2025	
Vi ska utifrån vårt klimatlöfte för att uppnå målen för Agenda 2030 ta fram en koldioxidbudget med sikte på klimatneutralitet 2030	Förslag till beslut tas fram under 2024.	0,3 mnkr
Vi ger uppdraget att utreda under 2024 om det finns lämpliga områden i kommunens ägo där våtmark kan återskapas.	Utifrån kommunens skogsbruksplaner kommer ärendet utredas 2024.	
Vi ser att FÖP Nordost kommer först ut vid uppdatering, tack vare att närheten till en större möjlig företagsetablering vid Lockryd i Svenljunga kan innebära behov för både arbetskrafts och företagsetableringar i den nordöstra delen av Mark.	2024-2025	1,5 mnkr
Vi ska även jobba vidare med detaljplan i Öxabäck för att möjliggöra bättre underlag för kommunal service i Mark Sydost även i framtiden.	2024-2025	0,75 mnkr
Mobiltäckningen behöver förbättras i olika geografiska delar av kommunen genom uppförande av samhällsmast. Marks kommun ska förbereda och ansöka om investeringsstöd hos Västra Götalandsregionen för uppförande av samhällsmast.	2024-2025	0,2 mnkr

Uppdrag	Genomförandeperiod	Ev. extra kostnad utöver budget.
<p>Kommunstyrelsen ska förstärka uppdraget som verksamhetsstöd för nämnder och bolagsstyrelser genom att vi tillför pengar till DIGitalisering- och IT-funktionen och ger ett uppdrag att erbjuda lösningar för alla som effektiviserar vår organisation. Vi tillför pengar till HR för att erbjuda bättre chefsstöd till organisationen.</p>	<p>Förstudie är genomförd. Nästa steg är att besluta om projektstart. 2025 - 2026 bör projekt ha övergått i drift för beslutsstöd.</p>	<p>3-4 mnkr för inköp av system samt kostnader i samband med införandet.</p>
<p>Processen för kommunala investeringar behöver förtydligas så att nämnder och styrelser ansvar och ekonomiska åtaganden blir tydligt. Investeringar ska även inkludera konstnärlig gestaltning och nödvändiga infrastruktursatsningar i det geografiska närområdet.</p>	<p>Under hösten 2023 inleds arbetet med att revidera riktlinjer för investeringar. Beredning av nämndernas angivna behov med sikte på budgetberedning 2024. Investeringar av alla olika slag kommer att gås igenom eftersom låneportföljen växer.</p>	
<p>Kommunstyrelsen ska utreda hur framtidens civilförsvarsorganisation bör se ut, vilka resurser, både kommunala och civilsamhällets, som ska finnas på plats. IOP, idéburet offentligt partnerskap, kan vara ett arbetssätt för att säkerställa tillgängliga resurser.</p>	<p>Skapa förutsättningar för ett mer robust Mark i samarbete med civilsamhällets aktörer. En åtgärd som bedöms ge stor effekt är att planera och bygga upp kommunala trygghetspunkter som bildar stommen i både fredstida krishantering och under höjd beredskap. En utredning av placeringsförslag och grundförmåga på trygghetspunkter i Marks kommun är genomförd under 2023 som kan ligga till grund för den fortsatta inriktningen och utvecklingen. Detta arbete kan innehålla inköp och lagerhållning av produkter till trygghetspunkter (exempelvis reservverk, sambandsutrustning, materiel för vattenhantering osv), utbildningsinsatser inom civil beredskap (första hjälpen, HLR, hemberedskap osv), där frivilliga försvarsorganisationer med fördel kan genomföra detta.</p>	<p>1 mnkr</p>

2 Nämndens övergripande styrning

2.1 Medborgarnas/brukarnas delaktighet

Från att göra åt till att skapa tillsammans med markbon

För att lösa dagens och framtida samhällsutmaningar och för en god samhällsutveckling krävs en nära samverkan mellan kommun och det civila samhället samt näringsliv. I företag, föreningar, organisationer och hos individer finns en stor kraft och en vilja att skapa ett gott liv i Mark, en kraft som nyttjas bäst när vi skapar tillsammans och inspireras av varandra. Det är angeläget att uppmärksamma och att samarbeta med organisationer och nätverk samt utveckla nya former för ett gemensamt engagemang. Visionens beskrivning av att vi är en nära kommun ger förutsättningar att bygga tillit och goda relationer i samarbetet. Kommunorganisationen ska gå från att *göra åt* markborna och de som vistas i Mark, till att *skapa tillsammans med*. Kommunstyrelsen har en roll i att skapa förutsättningar för arbetet och det krävs framförallt en struktur och en kultur som stödjer tankesättet. Det kan också finnas behov av att revidera styrdokument, exempelvis Styrsystemet för Marks kommun.

Det finns många sätt att främja delaktighet och inflytande för boende, verksamma och besökare.

Kommunorganisationen har ett antal processer där det är viktigt att ta in synpunkter från individ och samhälle. Utöver ett antal fysiska möten i olika former med näringsliv, civilsamhälle och medborgare samt digital insamling av synpunkter så är våra kommunala råd samt en viktig del i vårt arbete för att fånga upp så många aspekter som möjligt i våra processer. De kommunala råden, såsom exempelvis näringslivsrådet samt trygghets- och säkerhetsrådet som samordnas av kommunstyrelsen används både som bollplank och som formella remissinstanser.

Sedan 2023 är även Mark medlem i SKR:s nätverk för medborgardialog, vilket ger möjlighet att ta del av nya metoder.

Under perioden kommer arbetet för ytterligare öppenhet och transparens fortsätta. Exempelvis kan nämnas e-arkiv, införande av e-förslag och ny webbplats samt arbetet med "en-väg-in" för medborgare fysiskt såväl som digitalt.

2.2 Agenda 2030

Under hösten 2023 tas ett hållbarhetsprogram, *Hållbara Mark*, upp för antagande och som pekar ut riktningen för hur Marks kommun ska bidra till målen i Agenda 2030. Kommunstyrelsen har en central roll i att leda, inspirera och samordna kommunens arbete med Agenda 2030 utifrån det nya hållbarhetsprogrammet och dess olika delar.

Hållbarhetsprogrammet består av tre principer (*Nytänkande, tillsammans och långsiktigt*) och fyra temaområden (*Fullföljda studier, Jämlik och inkluderande kommun, Grön och klimatneutral kommun, Motståndskraftiga Mark*). Precis som med målen i Agenda 2030 och de tre hållbarhetsdimensionerna är samtliga delar i programmet avhängiga varandra och formar en helhet tillsammans.

Att leda och samordna arbetet med de två kommungemensamma målen; Bästa barnkommun och Bästa företagskommun är också viktiga delar för att arbeta mot målen i Agenda 2030. Kommunstyrelsens förvaltning håller samman arbetet utifrån Hållbara Mark och arbetar även med externa aktörer som länsstyrelsen, Västra Götalandsregionen och kommunalförbundet Sjuhärad. Under 2024 ligger ett fortsatt fokus på Klimat 2030 och de nya klimatlöftena* för perioden 2024-2026 som handlar om inköp- och upphandling, transporter, klimatsmart mat, cirkulär ekonomi och byggnader och dessa kommer bli en del av att förverkliga hållbarhetsprogrammet *Hållbara Mark*.

2.3 Samverkan med andra

I kommunens årsredovisning 2022 konstaterades att samarbetet och samverkan med civilsamhället och näringslivet blir en nyckelfaktor framöver. Vi ställs inför allt fler, inte bara komplicerade utmaningar, utan komplexa problem, där samverkan med civilsamhället och näringslivet blir en förutsättning för att lösa uppgiften.

Sjuhärads stora arbetsmarknad i Boråsregionen sysselsätter drygt 100 000 personer och har en tydlig specialisering mot textil- och konfektionsindustrin enligt Västra Götalands program Stärka innovationskraften. Där ingår produktion inom teknisk textil, inredningstextiler, industri för arbetskläder samt triksåvaruindustri och olika slags väverier. Inom Västra Götalands regionala utvecklingsstrategi och Boråsregionens utvecklingsstrategi anges ett ökat fokus på innovation. Det handlar om att öka samarbetet inom branschkluster i privat och offentlig verksamhet, stärka kopplingen mellan företag i delregionen och akademi, forskning och innovationsmiljöer i hela Västra Götaland, stimulera företagens och övriga organisationers förmåga till omställning inför nya förutsättningar. Till Västra Götalands resurser för

innovation räknas flera starka akademiska institutioner. Här finns Göteborgs Universitet, Chalmers Tekniska Högskola, Högskolan i Borås, Högskolan i Skövde och Högskolan Väst, och en av verksamhetsorterna för Sveriges lantbruksuniversitet. Marks kommun kommer vidareutveckla samverkan med högskolor och universitet.

2.4 Uppdrag från ks och ksau

Uppdrag	Uppdrag från	Startdatum	Status	Kommentar
Ta fram ett förslag beträffande flaggning på veterandagen och "bära uniform på jobbet" den 29maj.	Kommunstyrelsen	2019-05-09	 Pågående	Förslag för beslut om inriktning under 2023.
Genomföra den utvärdering av pedagogiska måltider som kommunstyrelsen beslutade om år 2015	Kommunstyrelsen	2019-06-19	 Avslutad	Utvärderingen ska göras av de nämnder där pedagogiska måltider förekommer i stället för av kommunstyrelsen. Beslut i KS i samband med behandling av Delårsrapport 2023.
Ta fram en transparent modell för att kunna erbjuda förvaltningarna digitala produkter som tjänster.	Kommunstyrelsen	2021-06-16	 Pågående	En modell är framtagen och kommer att behandlas av kommunstyrelsen under hösten 2023.
Kommundirektören får i uppdrag att upprätta en ny fördjupad översiktsplan för Centrala Mark.	Kommunstyrelsen	2021-12-15	 Avslutad	uppdraget avslutades i samband beslut om delårsrapport KS den 27 september 2023. Uppdraget avslutades tillförmån för annan mer prioriterad plan och för att fokusera på genomförande av befintlig FÖP.
Kommundirektören får i uppdrag att upprätta ett förslag till målbild för Skene centrum 2035.	Kommunstyrelsen	2021-12-15	 Pågående	beräknas klart under q1 2024
Kommunstyrelsens presidium får i uppdrag att ha kontakt med Mark Basket gällande ett samarbetsavtal kring sponsring	Kommunstyrelsen	2023-05-24	 Pågående	Intern dialog påbörjad för att identifiera vilka funktioner som behöver delta för att kommunorganisationen ska kunna möta upp frågor på ett bra sätt.
Kommundirektören får i uppdrag att återkomma till kommunstyrelsen gällande kommunstyrelsens ledamöters och ersättares behörigheter till andra nämnders handlingar i Netpublicator, samt förtydliga vad kommunstyrelsens uppsiktsplikt gentemot andra nämner innebär.	Kommunstyrelsen	2023-05-24	 Pågående	Två olika ärenden skrivs fram för att svara mot detta uppdrag. Behörighet till andra nämnders handlingar är praktiskt hanterad då ett senare beslut fattades att förvaltningen skulle återgå till en tidigare hantering. Frågan är dock inte genomlyst och skulle behöva tittas på utifrån dataskydds/integritetsperspektiv såväl som det kommunaljuridiska. Beräknas klar hösten 2023.
Kommundirektören får i uppdrag att ta fram en förstudie för tryggare och säkrare passage för fotgängare och cyklister i området vid Kinna resecentrum. I uppdraget ingår även kostnadsberäkning för renovering av befintlig hiss. Uppdraget återredovisas till kommunstyrelsen.	Kommunstyrelsen	2023-05-31	 Ej påbörjat	
Förvaltningen får i uppdrag att se över frågan gällande redovisning av delegationsbeslut och återkomma till kommunstyrelsen.	Kommunstyrelsen	2023-04-26	 Pågående	Det är en kombination av kompetenser inom kommunaljuridik och dataskydd/integritet som behöver belysa frågan såväl som systemkompetens i vårt verktyg för distribution av politiska handlingar. Resursbristen finns inom samtliga områden. Beräknas klar hösten 2023.

Uppdrag	Uppdrag från	Startdatum	Status	Kommentar
Kommunstyrelsens arbetsutskott ska få en redovisning framöver gällande resultatet av det pågående arbetsmiljöarbetet på badhuset Kaskad.	Kommunstyrelsen	2023-04-26	 Pågående	Ärende på väg via KFN.
Kommunstyrelsens arbetsutskott ska få en återrapportering gällande status för öppettider och möjlighet till simundervisning på Backagårdsbadet i Kinna och Kungabergsbadet i Fritsla.	Kommunstyrelsen	2023-08-23	 Pågående	Ärende på väg via KFN.
Kommundirektören får i uppdrag att bjuda in Lygnerns vattenråd, Viskans vattenråd och Kungsbackaåns vattenråd till kommunstyrelsen.	Kommunstyrelsen	2023-08-30	 Pågående	Inbjudan sker till kommunstyrelsens möte i november 2023.
Kommunstyrelsens presidium får i uppdrag att besvara skrivelsen gällande Samlokalisering av Barnmottagningar i Södra Älvsborg och skicka det till styrelsen för Regionhälsan i Västra Götaland och Barn- och ungdomsmedicinska mottagningen i Skene.	Kommunstyrelsen	2023-08-30	 Ej påbörjat	
Kommundirektören får i uppdrag att ha en dialog med kultur- och fritidsnämndens förvaltningschef kring kommunens samarbete med Fotskäls hockeyklubb.	Kommunstyrelsen	2023-10-09	 Ej påbörjat	

3 Nämndens grunduppdrag

Grunduppdragen ger en sammanfattande beskrivning av den verksamhet som nämnder och styrelser ska bedriva med utgångspunkt från sina reglementen eller bolagsordningar samt lagar, förordningar och föreskrifter. Nämnden ska i nämndplanen precisera sitt grunduppdrag genom att ange vilken nivå som grunduppdraget ska ha för att nämnden ska ha uppfyllt det. Grunduppdragets nivå kan preciseras med hjälp av följetal som kopplas till utförandet av grunduppdraget.

Kommunstyrelsen ska enligt lag leda och samordna samt ha uppsikt över andra nämnder och kommunala bolag. Av kommunstyrelsens reglemente framgår i vilka avseenden kommunstyrelsen ska fullgöra dessa uppgifter. I kommunstyrelsens reglemente framgår att kommunstyrelsen har ett helhetsansvar för kommunkoncernens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsens förvaltning stödjer kommunstyrelsen i uppdraget att leda, samordna och ha uppsikt över kommunens verksamheter. I uppdraget ingår bland annat att leda och samordna utformningen av övergripande och strategiska mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten samt göra framställningar i målfrågor som inte är förbehållen annan nämnd, följa upp verksamheter och deras resultat, bereda beslutsunderlag, utföra särskilda uppdrag och ägarstyra kommunens bolag. Förvaltningen administrerar och stödjer kommunfullmäktige och valnämndens arbete. Förvaltningen stödjer samtliga nämnder och kommunens bolag i deras uppdrag.

Mission för kommunstyrelsens förvaltning

Vi är möjliggörare för kommunorganisationen och dem som bor och verkar i kommunen.

Vi skapar förutsättningarna för politik, förvaltningar och bolag att verka.

Kommunens gemensamma stöd- och ledningsprocesser är kända, fungerar väl och utvecklas.

Struktur

Vi är en organisation som undanröjer osäkerheter för att öka tid för handlande.

Eftersom vi vill lyckas med förändringen och för att vara en attraktiv arbetsplats är det viktigt med tydliga roller och ansvar.

Vi är en organisation som är hållbar och robust när kommunen utvecklas och förändras för att möta framtiden.

Så arbetar vi

Kommunstyrelsens förvaltning består av nio enheter som ansvarar för olika områden och arbetar tillsammans för att fullgöra uppdraget. Varje enhet tillämpar ett helhetsperspektiv och ansvarar för att både arbeta på kommunstyrelsens uppdrag men även för att fullgöra uppdrag inom respektive förvaltning. Genom att öka organisationens kunskap och intresse för ansvarsområdet bidrar enheten till att kommunens resurser används på bästa sätt.

Kommunstyrelsen ska enligt lag leda och samordna samt ha uppsikt över andra nämnder och kommunala bolag. Varje enhet ska fullgöra dessa uppgifter inom sitt ansvarsområde. Vidare ska enheten se till att verksamheten är ändamålsenlig, rättssäker och att det finns en god intern kontroll och kvalitet inom respektive enhets ansvarsområde.

Enheten ska sträva efter att ta fram och bygga upp effektiva, hållbara och robusta arbetssätt och processer inom sitt ansvarsområde. Enheten ska ha expertkunskaper inom sitt ansvarsområde som används som vägledning och stöd till alla kommunens förvaltningar.

Kommundirektören och biträdande kommundirektör beslutar även att en enhet gör tillfälliga uppgifter som ligger utanför enhetens beskrivning. Ansvarig för respektive enhet är enhetschef.

Vi bereder ärenden

Enheten ska bereda ärenden till organ och deras delegater inom ansvarsområdet.

3.1 Följetal kopplade till grunduppdraget

4 Nämndens mål

Nämnderna ska sätta mål för den verksamhet de ansvarar för utifrån tilldelade grunduppdrag. Målen ska bidra till att kommunfullmäktiges vision och mål uppfylls. Nämnden ska också anta indikatorer för sin verksamhet. Indikatorerna anger hur målen ska följas upp.

4.1 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska barn och unga få en bra start i livet för att utveckla sin potential

Kommungemensamt mål Bästa barnkommun

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Andel elever behöriga till gymnasiets yrkesprogram	83,6	81,2	81,3	≥ 81,2		
Skolfrånvaro. Andel elever, F-9 med 20 procentig frånvaro eller mer, andel %	12,1	19,4	13,3	≥ 19,4		
Handläggningstider vid familjeenheten	118	116	108	≥ 116		
Andel som deltar i det kommunala fritidsutbudet (inklusive det subventionerade)						
Andel elever i åk 5 som känner sig trygga i skolan	78,8	86	74	≥ 86		

4.2 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: I Mark ska det vara lätt att starta, driva och utveckla företag för att skapa arbetstillfällen

Kommungemensamt mål Bästa företagskommun

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Antal nya bostäder i kommunen	124	158	97	≥ 96	≥ 96	≥ 480
Företagarnas syn på kommunens myndighetsutövning och service gentemot företagare (undersökningen Löpande insikt, indexvärde)	68	70	71	≥ 70		
Befolkning	35 201	35 347	35 508			
Fullföljda studier, godkända betyg i årskurs nio	83,6	82,3	83,3	≥ 82,3		
Sammanfattande omdöme svenskt näringslivs årliga ranking					≤ 3,5	≤ 3,6

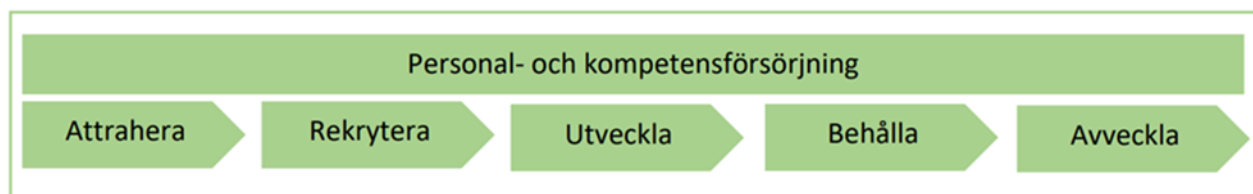
4.3 Strategiska områden/Förutsättningar/Utgångspunkter: Hållbar personalförsörjning

Personalomsättningen ska minska

Indikatorer	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023	Mål 2023	Mål 2024	Mål 2025
Personalomsättning (%)			12	10		
Personalomsättning i Marks kommun	12	15	10,7	10		

Mål för hållbar personal- och kompetensförsörjning

Den externa personalrörligheten avseende andelen som avslutar sin anställning i kommunen ska minska.

Kommunens personal- och arbetsgivarpolitik syftar till att säkerställa kommunens personal- och kompetensförsörjning.

Kommunstyrelsen är ansvarig nämnd för personal- och arbetsgivarpolitiken. Detta ansvar innebär att vara möjliggörare och skapa förutsättningar för kommunorganisationen. Konkret görs detta genom ett processansvar för de gemensamma HR-processerna. Kommunstyrelsens förvaltning ansvarar för att de kommungemensamma HR-processerna är kända, fungerar väl och utvecklas.

Kommunkoncernen arbetar utifrån ARUBA-modellen för att på bästa sätt attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avveckla medarbetare. Särskilt fokus ligger på att utveckla och behålla redan anställda medarbetare.

För att klara kompetensförsörjningen framöver behöver Marks kommun vara en attraktiv arbetsgivare för såväl potentiella framtida medarbetare som redan befintliga. Marks kommun ska uppfattas som en attraktiv arbetsgivare som levererar bra verksamhet. Vi har fokus på vårt uppdrag, bedriver och utvecklar verksamheten utifrån behov som finns hos dem vi är till för.

Kommunkoncernen arbetar kontinuerligt med värdegrunden som ska bidra till en mer öppen och tillitsfull organisation där vi verkar tillsammans. Vår tillsammanskultur förbättras genom att vi är engagerade, omtänksamma och utvecklande.

Vi utvecklar hela tiden vårt ledarskap- och medarbetarskap där engagemang, delaktighet, eget ansvar, personlig utveckling och feedback på arbetsinsatser är viktiga inslag.

Genom en högre grad av tillitsbaserad styrning och ledning kan vår förståelse för brukarens och medborgarens behov öka. Genom att öka handlingsutrymmet i mötet mellan medarbetare och dem vi är till för kan förmågan förbättras att tillvarata den kunskap, det omdöme och den motivation som finns hos våra medarbetare och medborgare.

En god arbetsmiljö är viktigt för att behålla våra medarbetare och chefer. Det systematiska arbetsmiljöarbetet behöver ständigt utvecklas och anpassas. Ett särskilt fokus behöver vara på första linjens chefers arbetssituation för att öka förutsättningarna att utöva ett nära ledarskapet som är viktigt för de allra flesta av våra medarbetare. Ett konkret sätt att ta sig an arbetet med chefers förutsättningar är att använda Chefoskopet. Chefoskopet är ett verktyg som SKR tagit fram tillsammans med fackliga organisationer och det används för att synliggöra vilka förutsättningar som chefer har och vad som kan förbättras.

Prioriterat utvecklingsarbete

Centralt och gemensamt inom kommunen pågår flera utvecklingsarbeten som är viktiga att vara uthålliga i för att erhålla ett systematiskt arbete för att erhålla en hållbar personal- och kompetensförsörjning.

Prioriterade utvecklingsarbeten 2024 är:

- Utredda möjligheter och förutsättningar att använda Chefoskopet i Marks kommun.
- Utveckla samverkan mellan arbetsgivare och fackliga organisationer med fokus på samverkansgruppernas funktion som skyddskommitté och arbetsplatsträffarna som en arena för medarbetarnas delaktighet.
- Starta upp ett kommunövergripande ledarutvecklingsprogram.
- Säkerställa en kommunövergripande bild av förvaltningarnas arbete med kompetensförsörjning för att möta den kompetensutmaning vi står inför.
- Fortsatt arbete för att motverka osakliga löneskillnader mellan könen och utveckling av det strategiska lönebildningsarbetet.

5 Ekonomi

Ekonomiavsnittet beskriver hur kommunens verksamheter ska finansieras. Det avser både driftkostnader och investeringar.

5.1 Driftbudget

Anslagsbindningsnivå

Anslagsbindningsnivån fastställer inom vilka ekonomiska gränser kommunstyrelsens ordförande och kommundirektören kan fördela om resurserna utan politiskt beslut.

Kommunstyrelsens ordförande disponerar 5,5 mnkr av kommunstyrelsens totala budgetram varav 0,3 mnkr avser överförmyndarverksamheten och kommundirektören disponerar 200,1 mnkr varav 4,2 mnkr avser överförmyndarverksamheten.

Enligt den av kommunfullmäktige beslutade budgeten ligger budgetanslag för bästa företagskommun (2,5 mnkr), bästa barnkommun (2,5 mnkr), framtidens arbetsplats (1 mnkr) och kommundirektörens utvecklingsmedel (1 mnkr) under gemensamma verksamheter. Dessa budgetanslag ingår alltså inte i kommunstyrelsens ram om 205,6 mnkr. Ovan nämnda budgetposter under gemensamma verksamheter får disponeras av kommundirektören.

Driftbudgettabell

Driftbudget - Belopp i miljoner kronor (Mnkr)	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Budget 2025
Intäkter	12,8	14,7	17,7	18,0
Personalkostnader	-83	-79,6	-94,3	-95,0
Övriga kostnader	-127,4	-130,1	-129,0	-130,0
Effektiviseringskrav	8,7			
Nettokostnader	-188,9	-195,0	-205,6	-207,0
Driftbudget fördelat på verksamhet				

Kommentar driftbudget

Kommunstyrelsens budgetramar för 2024 och 2025 fastställdes av kommunfullmäktige i juni 2023.

Driftbudgeten uppgår till en nettokostnad om 205,6 mnkr för 2024 och 207,0 mnkr för 2025. I budgetramen ingår den ram om 4,5 mnkr avseende överförmyndarverksamheten som numera drivs i samarbete med Varberg och Falkenberg. Driftbudgeten är i övrigt en uppräknig av nuvarande verksamhet på kommunstyrelsens förvaltning i enlighet med kommunens anvisningar för budget samt kända förändringar i verksamheterna till 2024. Personalkostnaderna har räknats upp med 2,9 procent (på helår) och kostnaderna för interna köp av lokaler och städ har räknats upp med 3,9 procent enligt anvisningarna.

Kostnadsutvecklingen innebär, som påtalats i de senaste planeringsrapporterna, en utmaning för kommunstyrelsen att rymma sin verksamhet inom ram. Det ackumulerade effektiviseringskravet om 8,7 mnkr inför 2023 har inför 2024 vuxit till 20,7 mnkr.

De senaste årens prisökningar inte minst inom IT-verksamheten tillsammans med ökade pensionskostnader gör att effektiviseringskravet växer kraftigt. Behov av resurser och stöd för att utveckla samhället och nämndernas verksamheter ökar vilket skapar ett allt större gap mellan förväntan och vad som kan levereras vilket även får påverkan på arbetsmiljön i förvaltningen. I budgetramen för 2024 ingår en ökning av budget med 17 mnkr 2024 framförallt till digitalisering och IT men även utveckling av chefsstöd och till civilförsvaret.

Utifrån de senaste ekonomiska rapporterna under hösten 2023 så fortsätter svensk ekonomi att drabbas hårt.

Sverige har också gått från att betraktas som ett legitimt mål för terrorattentat till att betraktas som ett prioriterat mål och terrornivån har höjts till en 4.

Utifrån detta så vill kommunstyrelsen att förvaltningsorganisationen återkommer med en fördjupad analys och förslag till åtgärdsplan som fortsatt behöver vidtas vad avser informationshantering och risken för integritetsintrång.

Driftbudgeten kommenteras nedan utifrån intäkter, personalkostnader och övriga kostnader. Eventuella förändringar av verksamheten i jämförelse med föregående år kommenteras särskilt. Inför 2024 tas verksamheterna kontaktcenter och ekonomiservice över från teknik- och serviceförvaltningen. Kommunstyrelsen har tidigare köpt dessa tjänster från teknik- och serviceförvaltningen varför ingen ramjustering är aktuell.

Intäkter

Kommunstyrelsens intäkter består i huvudsak av ersättning för administrativa tjänster samt driftbidrag från stat och region. Intäkterna beräknas bli 5 mnkr högre 2024 jämfört med 2023. Ökningen är bland annat hänförlig till nytt statsbidrag för trygghetssamordnare, uppräknad debitering till de kommunala bolagen och andra förvaltningar samt disponering av sparade bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB).

Personalkostnader

Ekonomiservice och kontaktcenter kommer att flyttats från teknik- och serviceförvaltningen till kommunstyrelsens förvaltning 2024. Antalet tjänster på kommunstyrelsens förvaltning ökar därför med 11,5 tjänster och med det minskas lika många på teknik- och serviceförvaltningen.

Antalet tjänster 2024 uppgår till 116 st. Budget för personalkostnader beräknas därmed bli 11,3 mnkr högre 2024 jämför med 2023. Genom övertagande av personal från teknik- och serviceförvaltningen har övriga kostnader ombudgerats till personalkostnader motsvarande 6,7 mnkr.

För att minska de budgeterade personalkostnaderna i syfte att komma i ram har en justering gjorts med 4,75 procent motsvarande 4,3 mnkr vilket beräknas motsvara lägre kostnader i samband med sjukfrånvaro, vård av barn och tjänstledigheter som inte täck med vikariat.

Övriga kostnader

Utifrån övertagande av personal från teknik- och serviceförvaltningen har övriga kostnader ombudgerats till personalkostnader motsvarande 6,7 mnkr.

Trots nämnda minskning har budget för övriga kostnader ökat med 1,6 mnkr i förhållande till 2023. Ökningen (8,3 mnkr) är främst hänförlig till ny säkerhetslösning för kommunens IT-drift och ökning av medlemsbidraget till Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund (SÄRF).

5.2 Budget för investeringar och exploateringsfastigheter

Investerings- och exploateringsram (Mnkr)	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025
IT-investeringar m.m.	5	12	12
Strategiska markförvärv och exploateringsfastigheter	5	15	15
Summa	10	27	27
Exploateringsram	5	5	5

Kommentar investeringar och exploateringsfastigheter

Kommunstyrelsens investeringsram används framförallt till markinköp och investeringar i IT-utrustning. Kommunstyrelsen disponerar förutom ramen till den egna verksamheten även kommunens investeringsreserv vilken uppgår till 20 mnkr per år.

Ramen för exploatering avser inte inköp av fastigheter utan utgifter som uppstår i samband med att tomtmarken inom kommunens markreserv exploateras.

6 Nämndens internkontroll

6.1 Riskanalys

Vid riskanalysen har sannolikhet och väsentlighet bedömts enligt riskmatrisen nedan och talen för sannolikhet och väsentlighet har multiplicerats. Nämnden beslutar om vilka risker som ska var med i internkontrollplanen, där ett riktmärke är att risker med riskvärde på 12 eller högre lyfts in i planen.

Riskmatris:

	Sannolikhet	Väsentlighet
5	Mycket sannolik	Mycket allvarig
4	Sannolik	Allvarig
3	Möjlig	Kännbar
2	Mindre sannolik	Lindrig
1	Osannolik	Försumbar

6.2 Uppföljning av internkontrollen

En uppföljning av internkontrollplanen ska göras i samband med delårsrapporten, för att kunna ha med sig resultatet till upprättande av kommande års internkontrollplan/nämndplan.

6.3 Internkontrollplan

I samband med delårs- och årsrapporterna ska en uppföljning göras utifrån de rekommendationerna som var i granskningsrapporterna Granskning av internt och externt intrångsskydd Marks kommun samt Granskning IT-styrning Marks kommun.

Ekonomi

Huvudprocess	Risker	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde	Kontrollmoment	Uppföljning
Inköp	Att inköp görs utanför upphandlade ramavtal.	Sannolik	Kännbar	12	Policy och riktlinjer för inköp och upphandling.	KOMMUNGEMENS AM UPPFÖLJNING Uppföljning: Kontrollera att avtal finns med leverantörer till varor och tjänster. Uppföljning per nämnd.
	Att förvaltningarna inte har rutin för hantering av statsbidrag	Mindre sannolik	Lindrig	4	Rutin för hantering av statsbidrag	Granska att förvaltningarna har rutin för hantering av statsbidrag

Personal

Huvudprocess	Risker	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde	Kontrollmoment	Uppföljning
Bisyssla	Medarbetare missar eller underlåter sig att anmäla bisyssla under pågående anställning. Närmsta chef missar att årligen följa upp förekomsten av bisysslor.	Sannolik	Kännbar	12	Det finns en riktlinje framtagen som beskriver medarbetarens ansvar att anmäla bisyssla och chefens ansvar att informera om regler för bisyssla. I den digitala mallen för det årliga medarbetarsamtalet finns en obligatorisk kontrollfråga gällande förekomsten om bisyssla.	KOMMUNGEMENS AM UPPFÖLJNING: Användning av digital samtalsmall som innehåller obligatorisk uppföljning av bisysslor.

Övergripande

Huvudprocess	Risker	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde	Kontrollmoment	Uppföljning
Externa samarbeten	Att nämnder och styrelser inte samarbetar på ett ändamålsenligt sätt	Mycket sannolik	Allvarlig	20	Vikten av samverkan tydliggörs i en rad styrdokument såsom styrsystem, budget, planeringsföresättningar, reglementen m.m.	Metod för uppföljning av samverkan mellan nämnder tas fram under 2024

Beslutsprocess

Huvudprocess	Risker	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde	Kontrollmoment	Uppföljning
Beslutsprocess	Det sker otillbörlig påverkan på beslutsfattare	Möjlig	Allvarlig	12	I Marks kommuns trygghets- och säkerhetspolicy står att kommunen ska arbeta förebyggande mot hot, trakasserier och våld mot anställda och förtroendevalda.	Antal incidenter
	Att beslut inte verkställs inklusive beslutade riktlinjer m.m.	Möjlig	Allvarlig	12		Metod för uppföljning av samverkan mellan nämnder tas fram under 2024
	Att styrande dokument för kommunkoncernen inte följs: Styrsystemet (vid budgetavvikelse) Inom samhällsplanering Kommunikationspolicy Systemförvaltarmodell	Sannolik	Kännbar	12	Beslutade styrdokument.	KOMMUNGEMENS AM UPPFÖLJNING. Uppföljning av följsamheten till styrdokument.

IT

Huvudprocess	Risker	Sannolikhet	Väsentlighet	Riskvärde	Kontrollmoment	Uppföljning
Upprätthålla drift	Information läcker ut, förvanskas, förstörs eller inte är tillgänglig när den behövs på grund av t.ex. intrång i IT-miljö, driftstörningar i IT-miljön	Sannolik	Mycket allvarig	20	KOMMUNGEMENSAM UPPFÖLJNING. 1. Uppföljning av följsamheten till Riktlinjer för informationssäkerhet 2. I Marks kommuns budget 2022 har kommunstyrelsen fått i uppdrag att identifiera och hantera säkerhetsrisker inom kommunens IT-system 3. Reservrutiner och kontinuitetsplanering ska etableras	KOMMUNGEMENSAM UPPFÖLJNING. Uppföljning av rutiner för att förebygga intrång i våra system. Uppföljning av kommunstyrelsen och andra nämnder.
	Bristande säkerhetskrav och säkerhetsrutiner på IT-miljön riskerar att information förstörs, förvanskas, hamnar i orätta händer eller inte är tillgänglig när den behövs.	Sannolik	Allvarig	16	KOMMUNGEMENSAM UPPFÖLJNING. 1. Etablera systematiskt arbete med informationssäkerhet 2. Kontroll av klassade system	Följa upp att det finns en risk- och sårbarhetsanalys och handlingsplan.

7 Personal

7.1 Arbetsmiljöarbete

Förvaltningens enheter arbetar i enlighet med årshjulet för det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM. Årshjulet är uppbyggt för att motsvara de krav som anges i arbetsmiljölagen och tillhörande föreskrifter. Arbetet följs upp årligen enligt fastställd rutin för det systematiska arbetsmiljöarbetet.

8 Följetal

Under denna rubrik visas nämndens följetal. Följetal är mått utan målvärden som gör det möjligt att följa verksamhetens utveckling.

8.1 Kommunstyrelsens följetal

Följetal	Utfall 2021	Utfall 2022	Prognos 2023
Antal företagsbesök	31	77	60
Antal jobb	12 593		
Antal följare av nyhetsbrev inom näringsliv	419	415	517
Antal trygghetsvandringar	3	3	

8.2 Personalföljetal

Personal - Antal anställda

Följetal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall delår 2023
Antal tillsvidareanställda, ks förvaltning	97	96	100
Antal tidsbegränsade anställda, ks förvaltning	11	3	8
Genomsnittlig sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda (%), ks förvaltning	99,2	99,1	100
Alla anställda ska kunna få önskad sysselsättningsgrad (%), ks förvaltning	100	99	100

Personal - Sjukfrånvaro

Följetal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall delår 2023
Sjukfrånvaro alla anställda (%)	5,1%	4,1%	4%
Andel långtidssjukfrånvaro i procent av den totala sjukfrånvaron (%)	47,5%	42,6%	40,4%
Frisktal (max fem sjukdagar per individ och år) (%)	71%	71%	75%
Sjukfrånvaron totalt kommunen	8	8	8
Frisktal total kommunen	51	45	49

Personal - Timtid, mer- och fyllnadstid samt övertid

Följetal	Utfall 2021	Utfall 2022	Utfall delår 2023
Timtid i timmar	1 747	1 005	1 090
Fyllnadstid i timmar	-5	61	63
Övertid i timmar	279	315	253

9 Nämndens lokalbehovsplan

Nämnder ska beskriva sina lokalbehov för de kommande åren, vilket gör det möjligt för kommunkoncernen att finna lämplig lösning, göra rimlig kostnadsbedömning samt tidsbedömning.

9.1 Nuläge

Kommunstyrelsen disponerar idag 103 kontorsarbetsplatser varav 85 platser i kommunhuset och 18 platser i Kinnaström. Detta antal motsvarar de personer som är anställda i förvaltningen. Kostnaden per år och arbetsplats är 2023 27 219 kr och för 2024 28 281 kr vilket innebär en höjning med 3,9 procent. Totalt innebär detta en årlig kostnad 2023 med 2 804 000 kronor och 2024 ökar kostnaden med 109 000 kronor.

Kommunens arkivlokaler är inte ändamålsenliga. Det saknas en fullgod bild över vilka lokaler som håller arkivstandard och sedan flera år tillbaka köper Marks kommun lokalyta i Borås då vi inte har skapat rätt förutsättningar i kommunens lokaler. En plan behöver tas fram och beslutas om för hur vi ska hantera arkiv i kommunen framåt.

Dagens posthantering behöver ses över. Dels finns det behov att säkerställa en snabb och säker posthantering och att kartlägga vårt behov inför upphandling av posttjänster av PostNord. Den dag vi kan digitalisera vår posthantering ställs andra krav på lokalytorna.

9.2 Behov

I pandemins efterdyningar har kommunorganisationen till stor del utvecklat en hybridkultur, med resultat att många kontorsarbetsplatser står tomma när medarbetare arbetar på annan plats. I samband med det har behov av att få tillgång till mötesplatser blivit betydligt större. Kontoret blir mer mötesplats för samarbete internt och externt, kreativa ytor och projektytor, kompetensutveckling med mera. Därför behövs det skapas nya kreativa multifunktionella miljöer som bättre stöttar arbetsuppgifterna och bidrar till ett effektivt möte mellan kollegor och andra samarbetspartners. Under 2023-2024 kommer förvaltningen medvetet arbeta med förtätning av kontorsarbetsplatserna. Syftet att nyttja de lokaler vi redan har på ett mer effektivt vis.

Arbetet kommer att utgå från kommunens värdegrund. Arbetssätt kommer att prioriteras framför den fysiska utformningen. Detta innebär att några verksamheter kommer att fortsätta arbeta i cellkontor som tidigare, medan andra kommer att införa ett mer flexibelt förhållningssätt till hur kontorslokaler disponeras.

Ett behov som identifierats särskilt redan nu är ett ökat behov av tysta och ljudisolerade rum. När medarbetare sitter i förtätade miljöer och sitter i delade eller lyhörda utrymmen, uppstår ett ökat behov av tysta och ljudisolerade rum med möjlighet att ta samtal eller distansmöten - detta både på grund av sekretess och för att inte störa varandra.

Kommunens fysiska arkivlokaler behöver inventeras och kartläggas. Vi kommer att ha andra behov framöver men det fysiska arkivet kommer behöva finns kvar i en omfattning som är stor. I takt med att e-arkiv införs kommer nämnderna så småningom göra en slutleverans av sina fysiska arkiv (samtliga myndigheters totala mängd fysisk information) till ett mycket omfattande "historiskt arkiv". Hur vi vill hantera ett sådant behöver begründas och beslutas i god tid innan vi bygger om/förändrar våra lokaler. Ska ett sådant arkiv ligga i/i anslutning till kommunhuset? Eller någon annanstans?

En förstudie behöver genomföras och ett projekt tillsätts för att digitalisera posthanteringen i kommunen. Projektet lyfts lämpligen in och följs upp i Framtidens arbetsplats.

Behovsbeskrivning	När	Kategori	Nämndens prioritering	Motivering

10Nämndens kompetensförsörjningsplan, behov och åtgärder

Här redovisas de mest kritiska behoven samt vilka åtgärder och aktiviteter som behövs för att säkerställa kompetensförsörjningen.

Kommunstyrelsens förvaltning ser att en personalpolitik som stödjer förvaltningens och hela kommunens kompetensförsörjning är avgörande för vår utveckling. Det innebär att vi vill vara en attraktiv arbetsplats som bygger på en sund arbetsmiljö med rimlig arbetsbelastning och förutsättningar att leverera på våra uppdrag, där upplevelsen av delaktighet är primär.

Då flertalet befattningar på kommunstyrelsens förvaltning innehas av en eller få personer behöver förvaltningen arbeta aktivt för att behålla och utveckla befintliga medarbetare, samt utifrån behov och resurser kontinuerligt se över enheternas arbetssätt för att minska sårbarhet, öka robusthet och finna synergier inom förvaltningen och mellan förvaltningar.

Kommunstyrelsens förvaltning har en utmaning i att rekrytera medarbetare och chefer då vi ofta söker dem med specialiserad kompetens som det är hög konkurrens om på arbetsmarknaden. Detta gör det än mer viktigt att satsa på kompetensutveckling av befintligt anställda samt sträva efter en bredare rekryteringsbas med större mångfald. Att satsa på kompetensutveckling löpande är en avgörande budgetpost för att kunna behålla och utveckla medarbetare och chefer.

Kravet på det offentliga aktörerna går således mot att tillhandahålla sammanhållen och tillgänglig service med fokus på total livs- eller företagssituation. Om den efterfrågade öppenheten och insynen ska vara möjlig krävs det att samtliga aktörer känner tillit till systemet, vilket bland annat innebär att samhällsviktig information skyddas. Det innebär bland annat att öka kunskap inom exempelvis informationshantering, skaffa oss IT-systemstöd som är moderna och tillse dess säkerhet och laguppfyllnad, samt underlätta för medarbetare att göra rätt genom enkla, dokumenterade och kända processer och rutiner. Att bygga den robusta grundplattan kan komma att kräva en prioritering i budget.

Att skapa nya samarbetsformer exempelvis med grannkommuner, civilsamhället och utbildningsväsendet kommer vara av betydelse för kompetensförsörjningen framöver. Detta gäller inte minst med rådande omvärldsläge då kompetens inom säkerhet, civil beredskap, informationssäkerhet, cybersäkerhet, och brottsförebyggande arbete är sakområden där efterfrågan på kompetens generellt sett kommer att öka inom kommunerna.

Förvaltningen kommer arbeta vidare för att ytterligare konkretisera tänkbara åtgärder dock är det redan nu tydligt att vi måste satsa på kompetensutvecklande insatser för att klara kompetensförsörjningen, vilket kommer kräva en prioritering i fördelningen av resurser.

11 Nämndens digitaliseringsplan

11.1 Nuläge

Kravet på de offentliga aktörerna går således mot att tillhandahålla sammanhållen och tillgänglig service med fokus på total livs- eller företagsituation.

Om den efterfrågade öppenheten och insynen ska vara möjlig krävs det att samtliga aktörer känner tillit till systemet, vilket bland annat innebär att samhällsviktig information skyddas. Nya perspektiv som introduceras är också hur öppenhet och transparens kan bidra till minskad klimat- och miljöpåverkan samt hur nya eller bättre lösningar kan ge värde också för miljö och samhälle, inte bara för företag och individer.

Enligt Radars rapport Nya IT-nyckeltal 2021, SLIT-rapport 2022 så lägger kommunerna i Sverige i relation till total budget 2,5% av andel kostnader för digital utveckling, drift och förvaltning i jämförelse med andra myndigheter som lägger 8,2% och banker, finans som lägger 8,6%. Kommunerna har en brant uppförslinje och behöver omprioritera budgetmedel för att möta krav och efterfrågan från invånare, företagare och besökare.

Marks kommun är enbart på första steget i form av digitalisering, där vi i går från analog till digitalt – ex pärm ersätts av fil i dator, inskannat material, papper till dator, vi slutar använda, kalendrar, blanketter med mera i form av papper och använder de digitala lösningar som finns. För att ta nästa steg mot digitalisering behövs strategi, handlingsplan och budgetmedel. Vi tror på att satsa på effektivare processer tillsammans med projekt- och processverktyg, digitalt beslutsstöd för daglig planering och uppföljning för i första hand första linjens chefer och medarbetare, självbetjäning för invånare, företagare och besökare, automatiserade tjänster, digital signering, mina sidor på webben, e-arkiv med mera. Tredje steget är digital transformation med smartifiering, AI och annat som är under utveckling.

Marks kommunorganisation håller på att revidera systemförvaltarmodellen och skapar en gemensam metod för verksamhetsutveckling, men på grund av brist på resurser har detta arbetet försenats. Marks kommun saknar en strategi för digital transformation och en handlingsplan för nyttorealiserings. Kommunstyrelsens förvaltning upphandlar under 2023 en utbildning i processledning och hoppas kunna genomföra den för chefer och ledare på kommunstyrelsens förvaltning 2024. Syftet är att skapa förutsättningar så att vi kan undanröja hinder och möjliggöra för hela kommunorganisationen att lyckas i sitt uppdrag.

Förslag på strategi och mål för digital transformation är att vi skapar

Enklare vardag för privatpersoner och företag

Utveckling tillsammans med användare för en sammanhållen och tillgänglig service med fokus på total livs- eller företagsituation

Skydda samhällsviktig information

Högre kvalitet och effektivitet i verksamheten och minskad miljöpåverkan

IT-miljön behöver ett rejält lyft för att klara av de krav som finns. Risken för incidenter och intrång samt är lagefterlevnad inom informationshantering låg.

11.2 Önskat läge på medellång sikt (4-5 år)

Önskat läge är att det finns en beslutad strategi för digital transformation med en handlingsplan med tillhörande budgetmedel. Vi har fokus på effektivare processer. Det finns ett projekt- och processverktyg på plats för att undanröja osäkerheter och förenkla för medarbetare, chefer och politiker. Det finns ett digitalt beslutsstöd för daglig planering och uppföljning som underlättar vid beslutsfattande. Vi har mer av självbetjäning för invånare, företagare, besökare och medarbetare där det är naturligt med automatiserade tjänster, digital signering, mina sidor på webben, e-arkiv med mera. Informationsstyrning-/förvaltning och informationssäkerhet har en tydlig strategi med tillhörande handlingsplan som är budgeterad. Vi har en hög lagefterlevnad.

11.3 Plan för 2024 och 2025

Struktur för digitaliserings- och IT-verksamhetens organisering och hantering/finansiering i kommun behöver prioriteras liksom aktiviteter som leder till framtagande av strategier, regler, riktlinjer. Nära samarbete digitalisering, informationssäkerhet/integritetslagstiftning, cybersäkerhet och informationsförvaltning/styrning behöver formaliseras.

Digitaliseringsplan - drift	Budgetbehov kr	Period	Förväntad måluppfyllelse
E-arkiv	900 000	2023 - 2026	Skydda samhällsviktig information
Webbplats	2 500 000	2023 - 2025	Enklare vardag för privatpersoner och företag - tidseffektivt internt
Beslutsstödsystem	3 000 000	2024 - 2027	Högre kvalitet, effektivitet i verksamheten, minskad miljöpåverkan.
Säker digital kommunikation	1 000 000	2023 - 2024	Skydda samhällsviktig information
Självservice och tillgång till mina sidor	500 000	2024 - 2025	Enklare vardag för privatpersoner och företag - tidseffektivt internt.
Utveckla Stratsys och Public 360	500 000	2024	Högre kvalitet, effektivitet i verksamheten, minskad miljöpåverkan
Projekt- och processverktyg	1 500 000	2024	Högre kvalitet, effektivitet i verksamheten, minskad miljöpåverkan
Utbildning i processororienterad ledning och styrning	1 500 000	2023 - 2025	Högre kvalitet, effektivitet i verksamheten, minskad miljöpåverkan
Intranät - modernare delningsyta	2 500 000	2024 - 2025	Högre kvalitet, effektivitet i verksamheten, minskad miljöpåverkan
Vidareutveckling av GIS	1 500 000	2024	Högre kvalitet, effektivitet i verksamheten, minskad miljöpåverkan
Summa	15 400 000		
Digitaliseringsplan investeringar	Budgetbehov kr	Period	Förväntad måluppfyllelse
Nytt Datacenter	4 000 000	2024- 2027	Skydda samhällsviktig information
Accesspunkt licenser	2 500 000	2024	Trådlös kommunikation. Högre effektivitet i verksamheten
Nya brandväggar	3 000 000	2024 - 2027	Skydda samhällsviktig information
Säkerhetslösningar	6 700 000	2023 - 2024	Skydda samhällsviktig information
Säker digital kommunikatio	800 000	2024 - 2025	Skydda samhällsviktig information
Kortlösningen för inpassering, utskrifter			
Summa	17 000 0000		